

Förkortningar i löpande text: KTR (Kommunala tillgänglighetsrådet), FRE (Funktionsrätt Enköping), RFD (Rådet för delaktighet).

AKTUELLT FRÅN STYRELSEN

Hej alla medlemmar

Många av er har nog hört talas om Funktionsrätt Sveriges projekt *Rätt från början*. Tanken att inget nytt skall tillkomma utan att man vägt in att det ska fungera för alla - "friska" såväl som personer med nedsatta förmågor. Det finns många skäl till att arbeta så, inte minst ekonomiska. Det är billigare att göra rätt från början.

I den andan har vi från FRE haft två sammanträden med Enköpings kommun under april månad.

Det första mötet hade vi med arbetsutskottet i Upplevelsenämnden. Vi bad om ett möte med politikerna för att framföra vår frustration över att ännu en gång gå miste om lokaler som kan fungera som föreningslokaler för våra medlemsföreningar. Ett önskemål vi fört fram i en workshop vi haft på ett KTR-sammanträde. Under mötet insåg vi ännu en gång, att våra politiker (inte alla) inte har någon som helst kunskap om funktionsrättsrörelsen och de behov vi har, vilket var deprimerande. Dock var det ett bra möte, även om det är mindre troligt att det blir något större tillskott av möteslokaler för oss i Kulturhus Joar. Men ett embryo till att få fram ersättningslokaler för Villa Sandgatan har fötts – tror vi.

Palladium, intressant konst och form utanför f d kommunhuset.

Det andra mötet handlade om den nya Gymnasieskolan. Vi har lämnat synpunkter på detaljplanen tidigare, då vi också bad att få vara med och diskutera utformning av byggnaden.

Vi hade ett två timmar långt video-möte med projektledaren Törnevik som arbetar på Samhällsbyggnadsförvaltningen och en av arkitekterna från White arkitektbyrå som har ritat skolan. Vad vi kunde se har många av våra behov redan tillgodosetts, men vi hade en del ytterligare synpunkter.

Nu har vi tillgång till ritningarna, och om någon som läser detta vill se dem, så hör av er till Tilda eller mig. Det är jättebra om vi får fler ögon som ser brister nu när det fortfarande finns en chans att påverka.

Önskar er alla en glad Valborg och fin, vårlig, coronafri maj månad!

Anneli Djurklou, ordförande

FUNKTIONSRÄTTSPOLITIK

Med anledning av att regionens kulturplan ska revideras inför 2023–2026, har vi från funktionshinderrörelsen via RFD framfört några spontana synpunkter. Bland annat att funktionsnedsatta patienter och funktionshindersföreningar endast ses som brukare av kultur i kulturplanen. Vi vill också vara utövare av kultur!

Regionens representanter var mycket tydlig med att pengar endast delas ut till bestämda organisationer som Stadsteatern, UKK eller Folkrörelsearkivet.

Ett förslag om att funktionsrättsföreningar i länet ska kunna söka projektpengar tillsammans med en av dessa organisationer som är bidragsmottagare togs emot med intresse.

FRE planerar att bjuda in de två handläggare som arbetar med revideringen av kulturplanen till ett möte, och hoppas att våra föreningar är intresserad av att delta i den dialogen. Inbjudan kommer senare.

Inom FRE har vi under många år pratat om att göra olika kulturprojekt men varken ekonomi eller kunskap har funnits om hur idéerna skulle kunna förverkligas. De senaste åren har vi funderat på hur vi kan arbeta med att samla in och bevarar berättelser om föreningslivet och hur föreningen kan göra en utställning om detta.

Nu är vår fråga till medlemsföreningarna:

Hur vill ni jobba med kultur? Vilket ämne är ni intresserad av? Måleri, dans, skrivande, teater eller annat förslag?

Lämna gärna ett förslag på aktivitet, så kan vi se om det går att starta upp en verksamhet i samarbete med regionen/andra organisationer.

Yllebroderi? Är det kultur, eller .... ???

AKTUELLT FRÅN MEDLEMSFÖRENINGAR

Föreningarnas medlemsblad

Funktionsrätt Enköping vill gärna få ta del av föreningarnas medlemsblad, både för att öka vår egen kunskap men också för att kunna svara på frågor om vad de olika föreningarna har för aktiviteter.

Nyligen fick vi möjlighet att läsa OCD-föreningens medlemsblad. Man skriver där om hur man utvecklat ett samarbete över landet med gemensamma föredrag, caféer m m via nätet.

Där fanns också information om en YouTube-film om brukarinflytande som var mycket informativ. Titta gärna på filmen via den här länken:

<http://nspfig.se/titta-pa-sandningen-av-lansering-av-handbok-i-brukarinflytande/>

AKTUELLT INOM KOMMUNEN

Sommarlovsaktiviteter

Regeringen har avsatt pengar till lovaktiviteter för barn under sommarlovet. Socialstyrelsen kommer att fördela pengarna till kommunerna.

Här i Enköping har man förberett sig för att dela ut bidrag men det är under förutsättning att medel tilldelas Enköpings kommun från Socialstyrelsen.

Bidraget ska vara ett stöd till avgiftsfria och smittsäkra lovaktiviteter för barn och unga i åldersgruppen 6 till 15 år under 2021.

Kanske våra "barnföreningar" som t ex Attention och FUB, vill söka medel och genomföra aktiviteter på Sommarro?

Lär mer om bidraget på kommunens [hemsida](#).

Inspirationsträff

Hörselskadades förening blev inbjuden till en inspirationsträff för föreningslivet den 27 april för att berätta om erfarenheter av omställning i verksamheten med anledning av pandemin. En anledning till att just vår förening bjöds in var att vi fick ett utvecklingsstöd i september, som vi använde till inköp av en "guideutrustning".

Vårens första guidning, med tema Konst.

Det främsta syftet med guideutrustningen var att kunna träffas och samtala med varandra även om vi måste hålla en viss distans – det är svårt för hörsel-skadade att samtala även på normalt avstånd. Tekniken har en tvåvägs-kommunikation och det innebar att vi också kunde använda utrustningen vid t ex styrelsemöten. Både där och vid de guidade visningar/turer vi genomfört har det fungerat mycket bra.

Vår avsikt var också att erbjuda andra föreningar att låna utrustningen, men eftersom de flesta föreningar inte haft någon aktivitet alls har det hittills inte varit någon efterfrågan.

En annan förening som berättade om sin verksamhet var O.G.R. Karate. De hade fått utvecklingsbidrag för att utveckla sin hemsida med bland annat en webshop. Syftet var att underlätta försäljning av produkter, främst träningskläder. Men det blev även en möjlighet att visa bilder och hålla kontakt med medlemmarna.

Båda föreningarna lämnade också tips på hur man kan tänka och göra för att utveckla föreningen, och vi var överens om att man ska börja med att "tänka fritt", använda fantasin och se möjligheter. I ett senare skede får man ta ställning till ekonomi och resurser. Vi pratade också om att samverka mer med andra föreningar. Det kan både ge kunskap, idéer och mer resurser.

Vi fick också en mycket bra information inledningsvis från Catrin Fryklund från Allmänna Arvsfonden, som berättade om vilka kriterier man har för att ge bidrag och till vilka grupper det ges. Nytt fr o m 1 juli i år är att man, förutom grupperna yngre och personer med funktionshinder, även kan söka bidrag för gruppen äldre, >65 år.

Mer information om Allmänna Arvsfonden finns på www.arvsfonden.se.

Lena Thorén

AKTUELLT INOM REGIONEN

Är du patient eller anhörig till patient som får vård i hemmet?

Har du egen erfarenhet av vård i hemmet och vill gärna vara med och förbättra den?

Ett projekt inom Effektiv och nära vård 2030, där vi kartlägger samt lämnar förslag på utformning av vård i hemmet på kort och lång sikt, behöver din hjälp. Anmäl gärna även ditt intresse till Funktionsrätt Enköping så kan vi kanske göra en lokal grupp i Enköping.

Det absolut viktigaste för projektet är att arbetet sker utifrån ett användarperspektiv; Patienter/brukare, anhöriga samt medarbetare.

Vi efterlyser nu patienter, eller anhöriga, som har egen erfarenhet av vården i hemmet och som skulle kunna tänka sig att bidra i projektet.

Vi har redan använt oss av en metod som kallas för användarresa där vi identifierat höjdpunkter och smärtpunkter. Dessa har mynnat ut i olika fokusområden där vi nu behöver din hjälp att generera idéer. Detta kommer att ske på en digital workshop 15/6 kl. 13:00 – 16:00.

Vi kommer sedan ha en workshop till i höst där vi bygger så kallade prototyper utifrån idéerna som framkommit.

Har du egen erfarenhet av vård i hemmet och kan tänka dig att hjälpa oss?

Välkommen att höra av dig till:

Projektledare för Vård i hemmet, Elize Leto, elize.letto@regionuppsala.se

Rapport från Rådet för delaktighet 6 april 2021

Läkemedelskommittén

Det är sedan 1996 lagstadgat att varje landsting/region ska ha en läkemedelskommitté. Regionstyrelsen fastställer reglemente och verksamhetsplan för arbetet i kommittén som är ett rådgivande expertorgan för regionens arbete med läkemedel. Kommittén samarbetar regionalt och nationellt med läkemedelsfrågor och är en del av en nationell kunskapsstyrningsorganisation.

Läkemedelskommittén arbetar med

- Rekommendationer vid läkemedelsbehandling
- Information och utbildning till vårdpersonal
- Patientsäker läkemedelshantering
- Läkemedel och påverkan på miljön

När en patient får ett läkemedel utskrivet som är farligt för miljön måste patienten bli informerad om hur läkemedlet ska användas och tas om hand på ett säkert sätt.

Om man får allvarliga biverkningar ska man rapportera dessa till den läkare som förskrivit läkemedlet. En notering om det kommer då att göras i patientjournalen.

Har du några funderingar om läkemedel besök webbsidan:

<https://regionuppsala.se/lakemedel>

Kulturplan Regionen

Regionens kulturplan styrs utifrån två dokument, Agenda 2030 och RUS-strategin. Båda dokumenten går ut på att se till att länsinvånarna har tillgång till kultur och hälsa.

Några punkter som kulturplanen ska arbeta med:

- Musik i vården
- Konstnärlig gestaltning
- Föreläsningar och seminarium
- Inspirationsdagar
- Projektbidrag till kommuner för att arbeta med kulturmöten till äldre personer inom länet.

Under den aktuella perioden har regionen beviljat bidrag till ett dansprojekt som riktar sig till unga kvinnor med psykiska problem i Gottsunda. Det fick ett så positivt genomslag, och medförde även att integrationen fanns med som en viktig faktor, så projektet kommer att fortsätta även under nästa period.

Nuvarande kulturplan gäller mellan 2019–2022. Nästa version kommer att gälla för 2023–2026. Synpunkter på kulturplanen kan lämnas senast september 2021. Beslut i Regionfullmäktige kommer att tas 2022.

På mötet framkom synpunkter på att all verksamhet idag är inriktad på konsumtion av kulturen. Föreningar skulle i samarbete med kulturutövare kunna åstadkomma en kulturell aktivitet, t ex workshop, målerigrupp med utställning osv.

Nästa möte blir 19 maj 2021. Då kommer troligtvis någon från Rehabiliteringscentrum Ultuna att delta. Har du/din förening några frågor som vi borde ställa till Habiliteringens representanter så kan du kontakta Tilda Holstius eller Lena Thorén via e-post funktionsratt.enkoping@gmail.com

Läs hela rapporten på hemsidan.

Rapport från referensgruppen Effektiv och nära vård den 13 april

Vid det här mötet var temat "Förebyggande och hälsobefrämjande". Vi informerades bland annat om hur regionen arbetar med ett befolkningsinriktad/geografiskt hälsoupdrag.

Med befolkningsinriktad vård avses en insats som riktas inom ett geografiskt område med de personer som lever i området. Beroende på var man bor kan hälsan och problemen de möter vara mycket olika. Det kan handla om ekonomi, grundhälsa, miljöföroreningar osv.

En pilotstudie startade i maj 2020 i Tierp och Gottsunda. Projektet går ut på att minska ojämlikheten mellan olika befolkningsgrupper. En hälsosamordnare vid varje vårdcentrum ska samarbeta med kommunens verksamheter och andra aktörer för planering och genomförande av hälsofrämjande insatser genom att identifiera behov och samarbetspartners samt ta fram och följa upp insatser.

De riskfaktorer som man har fokus på är tobaksbruk, riskbruk av alkohol, fysisk aktivitet, mat och kost samt stress och sömn.

Arbetet är långsiktigt! Olika medaktörer kan hjälpa till med olika saker. Det är viktigt att politikerna inom region och kommuner är väl informerade och förstår vikten med projektet.

I efterföljande grupparbeten fick vi ge vår syn på hälsofrämjande levnadsvanor och vad som behövdes förbättras.

Läs hela rapporten på hemsidan.

Tilda Holstius/ Lena Thorén

Här i Enköping har vi Hälsans Stig som kan hålla oss friska.

Dialog om avtal inom hörselvård

Deltagare i Hörselrådet från Hörselskadades distrikt har sedan länge haft önskemål om att diskutera innehållet i det avtal som regionen har med utförare av grundläggande hörselrehabilitering. Nu har vi äntligen fått möjlighet till det och vi diskuterade i huvudsak följande punkter:

Informationen till brukarna

Brukarna bör informeras om att man kan ange hörselnedsättning som en uppmärksamhetssignal i vårdjournalen. Då kan vårdpersonal vid behov anpassa sitt sätt att kommunicera. Det är särskilt viktigt i de fall man kommer in till vården akut, och kanske inte själv kan meddela sina behov.

Kommunikation med utförare och i vården

Eftersom många har svårt att använda telefonen och kanske inte heller har tillgång till dator bör regionen arbeta för att hitta andra sätt att kommunicera. Vi var överens om att den här frågan istället ska drivas på regionnivå.

Uppföljning

Det finns många brukare som inte använder förskrivna hjälpmedel av olika anledningar. Vi anser att det bör ingå ett krav på en uppföljning med vissa intervall för att hitta och stödja dessa brukare med information och träning.

Hörselhjälpmedel utifrån behov

Många behöver en hörslinga till mobiltelefonen för att kunna hålla kontakt med vänner och anhöriga och för att klara av kontakter med myndigheter m m. Det är särskilt viktigt för de som inte har anhöriga som kan hjälpa till.

En samtalsförstärkare är också ett viktigt hjälpmedel i samtal med några personer, då hörapparaten inte räcker till. En sådan kan man också ta med sig till vården eller andra verksamheter.

Både vi från HRF och de närvarande tjänstepersonerna upplevde mötet som mycket informativt och positivt, även om inga löften kunde ges.

Lena Thorén

AKTUELLT INOM FUNKTIONSRÄTT SVERIGE

Funktionsrättsbyrån blir verklighet

Pressmeddelande:

Idag har vi fått positivt besked från Allmänna arvsfonden. Vår idé om en rättighetsbyrå för personer med funktionsnedsättning blir verklighet! "Det här är efterlängtat och välkommet! Behovet av en byrå som personer med funktionsnedsättning kan vända sig till är enormt. Det blir allt svårare för personer med funktionsnedsättning att få sina rättigheter realiserade och många får kämpa på egen hand mot myndigheters jurister trots funktionsnedsättningar och sjukdomar", kommenterar Nicklas Mårtensson, kanslichef Funktionsrätt Sverige.

Till Funktionsrättsbyrån ska personer med funktionsnedsättning kunna vända sig för att prata med någon som lyssnar och som kan förklara vilka rättigheter som gäller, vem som har ansvar och vilka vägar man kan ta för att kräva sin rätt. Funktionsrättsbyrån ska erbjuda rådgivning för att stärka individer så att de kan tillvarata sina rättigheter. Funktionsrättsbyrån ska samla kunskap från rättighetsbärare som möter funktionshinder och bidra till strukturförändring i samhället.

"Vår vision är att Funktionsrättsbyrån blir en stark rikstäckande aktör dit människor med funktionsnedsättning kan vända sig för att få individuellt stöd. Genom Arvsfonden får vi möjlighet att tillsammans med funktionsrättsrörelsen bygga upp verksamheten under projektets tre år, men stödet behöver finnas kvar så länge som människors rättigheter inte tillgodoses", avslutar Nicklas Mårtensson.

Funktionsrättsbyråns primära målgrupp är personer med funktionsnedsättning över 18 år och anhöriga som behöver stöd, råd och praktisk hjälp i frågor som rör rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Funktionsrättsbyråns verksamhet ska byggas upp stegvis. Projektet planeras att starta till hösten.

SOMMARRO

Sommarro får vänta ännu en tid på att öppna sin verksamhet. Sommarrokommittén beslutade i dag, tisdag 27 april, att avvakta regionens beslut om eventuella fortsatta restriktioner tills 17 maj innan beslut fattas om ett eventuellt öppnande.

När ett eventuellt beslut kommer så skickar vi meddelande till alla föreningar och det kommer också en liten annons i EP och så hoppas vi på mun till mun metoden.

Nästa vecka kommer mer möbler att placeras ut och förhoppningen är att – om vädret blir mer vårlikt – fler tar med sig sin kaffekorg och njuter av utsikten över Svinnegarnsviken och blomprakten i trädgården.

Nu blommor påskliljor i mängder. Sommarro fick massor med lökar förra året och tar gärna emot era utblommade påskblommor i år igen.

I slänten ner mot båthamnen blommor gulsippor och över hela Sommarro finns massor med scilla – även i spåren efter vildsvinen.

Det fattas fortfarande "personal" till serveringen, när den nu kommer att kunna öppna. Veckodagarna är i det närmaste täckta av samma föreningar som förra året, men många veckoslut finns kvar att boka in på. Öppettider är klockan 11 – 16. Det behövs hjälp med trädgårdsarbete också.

Hör av till FREs kansli eller till Maud Sundqvist 070 768 58 38.

ÖVRIGT

Rapport från Folkrörelsearkivets årsmöte 12 april 2021

Årsmötet inleddes med en intressant presentation av Folkrörelsearkivets nya projekt tillsammans med Arbetarrörelsen, Labour's memory. Monica Sparrman och Silke Neunsinger från Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek berättade om projektet. Jag kommer att skriva en mer utförlig rapport till Funktionsrätt Enköpings hemsida.

Jag blev omvald att representera Funktionsrätt som ledamot i två år. Jag är glad för uppdraget för det är ett intressant uppdrag. Jag har lärt mig många nya kunskaper från andra föreningar under mina år i styrelsen.

Har din förening några frågor som rör Folkrörelsearkivet eller hur ni ska bevara ert föreningsarkiv kan ni kontakta mig på Funktionsrätt Enköping.

Tilda Holstius

Folkrörelsearkivet tipsar: **ARKIVET – DIGITAL UTMANING**

Torsdag 20 maj 2021, kl. 10–15 Anmäl dig god tid i förväg

Grundläggande teoretisk orientering i olika digitaliseringstekniker.

Hur överför du äldre material till nya format så att resultatet blir hållbart över tid? Vad finns det för digitala plattformar för bevarande och tillgängliggörande för en bredare publik? Kursen riktar sig till arbetslivsmuseer och föreningar. Den genomförs online och är kostnadsfri. När du anmält dig får du innan kursstart ett mejl med information samt en länk till webinariet.

Kursen arrangeras av Arbetets museum och ArbetSam i samarbete med Folkrörelsearkivet för Uppsala län, Uppsala universitetsbibliotek, Uppsala Regionarkiv och Arkiv Halland. Med reservation för förändringar.

Kontakt: Magdalena Åkerström Arbetslivsintendent, Arbetets museum.

Telefon: 011–23 17 25. E-post: magdalena.akerstrom@arbetetsmuseum.se

PatientFokus: Patientsäkerhetsveckan 12-16 april

Rapporter från tre lunchföreläsningar kommer att läggas upp på hemsidan. Föreläsningarna berörde följande områden:

Kommunal hälso- och sjukvård har det talats mycket om senaste året. Hur jobbar den medicinskt ansvariga sjuksköterskan, MAS i kommunerna? Och hur används den årliga Patientsäkerhetsberättelsen för att förbättra vården?

Hur jobbar sjukvården i regionerna med patientsäkerheten utifrån Socialstyrelsens riktlinjer och hur kan apoteken vara vårdens förlängda arm för att stärka upp den?

Det nationella patientsäkerhetsarbetet består av kvalitetsarbete som ska läggas upp utifrån erkända standarder. Hur sätts de upp och hur sker uppföljningen i det praktiska arbetet?

Starkt månsken en vårkväll.

KALENDARIUM 2021

Aktuella möten under året.

Se [hemsidan](#) för fullständig kalender där också kommunens nämndmöten finns med.

VÅREN

27 maj KTR

HÖSTEN

7 sept Ordförandemöte

8 sept RFD

23 sept KTR

12 okt Ordförandemöte

28 okt KTR

16 nov Ordförandemöte

18 nov RFD

2 dec KTR

<p>Funktionsrätt Enköping Källgatan 1B 749 35 Enköping Telefon 076 843 91 91 E-post funktionsratt.enkoping@gmail.com Webbplats www.hsoenkoping.com</p>	<p>Redaktör: Anneli Djurklou Redaktionskommitté: Tilda Holstius, Maud Sundqvist, Lena Thorén.</p>
---	--

Nästa nr: fredag 28 maj

Manusstopp: Måndag 24 maj